Cehiz xalısız olmaz...

Vaxtilə adı dillərdə gəzən, şöhrəti dünyanı dolaşan, bir çox mötəbər sərgilərdə layiqli yer tutan, anaların cehiz tədarükündə başda dayanan, gözəlliyi və rəngarəngliyi ilə diqqəti daha çox cəlb edən Ağdam xalçaları xalqımızın xalçaçılıq mədəniyyətində özünəməxsus yer tutur. Qədimliyi ilə seçilən bu xalçalar Azərbaycan dekorativ tətbiqi sənətinin nadir incilərindən hesab olunur. İşğaldan əvvəl bu qədim tarixi şəhərdə böyük xalçaçılıq fabriki fəaliyyət göstərirdi.

Bu istehsal müəssisəsində Qarabağ xalçalarının ən qədim çeşniləri və müasir naxışları ilə toxunan xalçalar qiymətli sənət əsəri kimi qoru-

nub saxlanır, eyni zamanda, dünyanın bir çox ölkələrinə ixrac olunurdu. Ermənistanın hərbi təcavüzü bu qədim el sənətinə də ağır zərbə vurdu, təcrübəli və mahir xalçaçılar öz yurd-yuvalarından didərgin düşdülər.

Məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması və məşğulluğunun təmin edilməsi istiqamətində dövlət tərəfindən həyata keçirilən ardıcıl tədbirlər, bununla bağlı Dövlət Proqramının qəbul edilməsi, Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində həyatın bütün sahələrində inkişafa nail olunub. O cümlədən də, xalçaçılıq sənəti yeni mərhələyə qədəm qoyub.

"Azərxalça" ASC-nin filiallarından biri də xalçaçılığın zəngin ənənələrinin qorunub saxlanmasında və inkişaf etdirilməsində mühüm rol oynayan Ağdam rayonunda yaradılıb.

Buradakı xalça istehsalı emalatxanasında 80 nəfərdən çox toxucu çalışır. Onların əksəriyyəti gənclərdir. Toxucular "Azərxalça"nın təşkil etdiyi tədris-hazırlıq kurslarında bu sənətin sirlərinə yiyələniblər. Emalatxanada indiyədək 490 kvadratmetr məhsul istehsal edilib, 120 xalça kəsilib.

Quzanlıdakı fabrikdə Qarabağ qrupu Azərbaycan xalçalarının toxunmasına üstünlük verilir. Bu da tarixi Qarabağ xalçalarının yaşadılmasına xidmət edir. Qarabağ hər zaman özünün yüksək bədii zövqlə toxunmuş xalçaları ilə məşhur olub.

Ömrünün qırx ilini xalçaçılığa həsr etmiş Ceyran Əliyeva bu qədim el sənətinin incəliklərini ilmələrin dili ilə gənc xalçaçılara öyrədir. Prezident İlham Əliyevin 1 may 2017-ci il tarixli Sərəncamı ilə Azərbaycanda xalçaçılıq sənətinin inkişafında səmərəli fəaliyyətinə görə "Əməkdar mədəniyyət işçisi" fəxri adına layiq görülüb . Ceyran xanım fəxri ada layiq görülməsini Ağdam xalçaçılıq sənətinə göstərilən ehtiramın təzahürü kimi dəyərləndirir və deyir:

—Filialda işləmək üçün Quzanlı qəsəbəsində "Azərxalça" ASC tərəfindən xalça toxucuları üçün tədris-hazırlıq kursları da təşkil edilib. Kurslar lazımı avadanlıqlarla, dəzgahlarla, xammalla, eyni zamanda, xalçaçılıq sənətinə dair müvafiq ədəbiyyatlarla, dərsliklərlə təchiz edilib.

"Azərxalça" ASC-nin təşkil etdiyi tədris-hazırlıq kurslarında məcburi köçkün qəsəbələrindən və müxtəlif kəndlərdən 100-dən çox qadın cəlb edilib. Kurslarda tədris alan toxucular Cəmiyyətin filialında daimi işlə təmin olunacaqlar. Onlar burada həm Qarabağ xalçaçılıq məktəbinin ənənələrini davam etdirəcək, həm də yaxşı əməkhaqqı almaqla ailələrinin sosial rifahını yaxşılaşdıracaqlar.

Qarabağ xalçaçılığının inkişafı üçün görülən tədbirlər onu deməyə əsas verir ki, artıq Qarabağ xalçaçılıq məktəbi öz yeni inkişaf mərhələsinin astanasındadır. Biz Qarabağ xalçaçıları da el sənəti olan xalçaçılığın inkişafına göstərilən diqqət və qayğıdan ruhlanaraq Qarabağ xalçalarının yenidən şan-şöhrətə çatması üçün əlimizdən gələni əsirgəməyəcəyik.

Təcrübəli xalçaçı inam və həvəslə danışır, gələcək arzulardan söz açır, yeni müəssisənin yaratdığı sevinci hamı ilə bölüşmək istəyir. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, el ağbirçəklərinin cehiz xalısız olmaz arzuları xalçaçıların barmaqlarında ilmə naxış tutaraq xalıların üzərinə hopur. Onların daha bir müqəddəs arzuları var. Bu xalıları işğaldan azad edilən Ağdam şəhərində, Qarabağın muğam otağında toxusunlar.

Salman ALIOĞLU,
"Respublika".

Respublika.- 2018.-11 oktyabr.- S.5.